

רע"פ 1739/18 - אברהם בן ששון נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 1739/18

לפני: כבוד השופט א' שהם

המבקש: אברהם בן ששון

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז - לוד, מיום 30.01.2018, בעפ"ת 20511-04-17, שניתן על ידי כב' הרכב השופטים: א' טל - נשיא; ז' בוסתן; ו-נ' בכור

בשם המבקש: עו"ד דוד גולן

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' הרכב השופטים: א' טל - נשיא; ז' בוסתן; ו-נ' בכור), בעפ"ת 20511-04-17, מיום 30.01.2018. בגדרו של פסק הדין, נדחה ערעורו של המבקש על הכרעת דינו של בית משפט השלום לתעבורה בפתח תקווה (כב' השופטת ר' רז), בגמ"ר 11-06-15, מיום 27.01.2017; ומיום 23.02.2017.

בד בבד עם הבקשה לרשות הערעור, הוגשה בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר שהושת על המבקש. בהחלטתי מיום

עמוד 1

28.02.2018, הוריתי על עיכוב ביצוע עונש המאסר, עד אשר תוכרע הבקשה לרשות הערעור.

רקע והליכים קודמים

2. נגד המבקש הוגש כתב אישום לבית משפט השלום לתעבורה בפתח תקווה (להלן: בית המשפט לתעבורה), אשר ייחס לו ביצוע עבירה של גרימת מוות ברשלנות, לפי סעיף 64 לפקודת התעבורה [נוסח חדש].

מעובדות כתב האישום עולה, כי ביום 31.03.2014, בשעה 16:01 או בסמוך לכך, נהג המבקש ברכב פרטי, בכביש 6, מכיוון צפון לדרום, סמוך ל"גשר אייל". לפי הנטען, המבקש נסע במהירות של כ-119 קמ"ש, בנתיב האמצעי. בהמשך, נטען כי:

"אותה העת, כ-150 מטר דרומית לגשר אייל עמד בנתיב האמצעי לכיוון דרום רכב פרטי מסוג רנו... (להלן: הרנו), שחלקו הקדמי נוטה לנתיב הימני, זאת לאחר שעבר תאונה קלה. נהג הרנו, מר בני ישעיהו (להלן: המנוח) יצא מהרנו ונעמד בכביש בסמוך לרנו... רק בהגיעו בסמוך לרנו, הבחין בו הנאשם [המבקש] והחל לסטות עם הרכב, לנתיב השמאלי, אך פגע בחלק האחורי של הרנו במהלך הסטייה עם חזיתו הימנית של הרכב".

כתוצאה ממעשי המבקש, "נפגע המנוח באורח קשה. המנוח הובהל לבית החולים בלינסון ונפטר מספר שעות לאחר מכן".

3. ביום 26.09.2016, הורשע המבקש, במסגרת הסדר טיעון, על פי הודאתו, בעבירה שיוחסה לו בכתב האישום. טרם גזירת דינו, ולצורך קביעת התאמתו של המבקש לריצוי מאסר בפועל על דרך של עבודות שירות, הופנה המבקש על ידי בית המשפט לתעבורה אל הממונה על עבודות השירות (להלן: הממונה). בחוות דעתו של הממונה נמסר, כי המבקש נמצא כשיר לביצוע עבודות שירות.

בשל התקף לב בו לקה המבקש ואשפוזו בבית החולים, נדחה מועד הדיון בבית המשפט לתעבורה מספר פעמים. ביום 03.01.2017, הגיש ב"כ המבקש בקשה לאפשר למבקש לחזור בו מן הודאתו. ב"כ המבקש טען, כי המבקש "הסכים להסדר הטיעון מתוך טעות בשיקול הדעת, מתוך לחץ ומתוך הרתעה מההליך השיפוטי". עוד נטען, כי "לאחר מחשבה ממושכת עם עצמו ומרצון כן ואמתי נמלך הנאשם [המבקש] מהודייתו והוא מבקש לעמוד על חפותו, חפות הנתמכת גם בנסיבות קרות התאונה". ב"כ המבקש הוסיף וטען, כי המבקש אינו אחראי לקרות התאונה, וכי יש לקבל את בקשתו משזו הוגשה טרם מתן גזר הדין.

ביום 27.01.2017, דחה בית המשפט לתעבורה את בקשת המבקש לחזור בו מן הודאתו, בקובעו כי לא מתקיימות נסיבות מיוחדות שיש בהן כדי להביא לקבלת הבקשה. בית המשפט לתעבורה הטעים, כי הוא לא התרשם שהודאת המבקש והסכמתו להסדר הטיעון "נבעו מטעות בשיקול הדעת, מלחץ או מהרתעה מההליך השיפוטי", כטענתו. בית המשפט לתעבורה הוסיף עוד, כי "הנסיבות שקדמו לבקשה מצביעות על כך שההודאה לא התקבלה כלאחר יד, אלא לאחר הפעלת שיקול דעת והיעזרות ביעוץ משפטי לכל

אורך ההליכים המשפטיים". בית המשפט לתעבורה קבע בנוסף, כי המבקש לא העלה כל טענה כלפי הייעוץ המשפטי שקיבל; כי הוא אישר שהוא מבין את פרטי ההסדר, לאחר שזה הוצג לו על ידי סנגורו; כי הוא לא העלה כל טענה בנושא הודאתו בפני הממונה; וכי רק בסמוך למועד הדיון, ובחלוף 3 וחצי חודשים ממועד הודאתו של המבקש בכתב האישום, הוגשה הבקשה לאפשר לו לחזור בו מההודאה. בהמשך, הבהיר בית המשפט לתעבורה, כי אמנם הבקשה הוגשה טרם שנגזר דינו של המבקש, אולם יש לזכור כי הבקשה הוגשה במועד מתקדם בהליך המשפטי, זמן קצר לפני המועד שנקבע למתן גזר הדין.

לאחר זאת, קבע בית המשפט לתעבורה, כי לא נמצא "כל נימוק ממשי לבקשת הנאשם [המבקש] לחזור בו מן ההודאה ולא הסבר סביר בנוגע לטענה בדבר לחץ שחש ואשר הביא אותו להודות בכתב האישום...לא קיים חשש כי ההודאה נעשה שלא מתוך הבנה או שלא מתוך רצון טוב וחופשי". בית המשפט לתעבורה הבהיר עוד, כי נסיבות התאונה היו ברורות למבקש וידועות לו; וכי לא התגלו כל פרט חדש או נסיבות חדשות שיש בהם כדי לשנות את עמדתו של המבקש. לבסוף, הטעים בית המשפט לתעבורה, כי בבקשת המבקש לחזור בו מן הודאתו אינה נובעת ממניע הנעוץ באמונתו הכנה בחפותו, אלא מחשש מתוצאות הדיון וממידת הענישה, וכאמור, דחה את בקשתו.

בהמשך, נעתר בית המשפט לתעבורה, לפנים משורת הדין, לקיים את הדיון בבקשת המבקש לחזור בו מהודאתו, בנוכחות הצדדים, וזאת על מנת לאפשר למבקש להשמיע את טיעוניו. ביום 23.02.2017, קבע בית המשפט לתעבורה, כי "גם לאחר ששמעתי את הנאשם [המבקש] ובחנתי את טיעוני הצדדים, לא מצאתי מקום לשנות מהחלטתי".

4. בו ביום, ניתן גזר דינו של בית המשפט לתעבורה. בפתח גזר הדין ציין בית המשפט לתעבורה, כי המבקש נוהג ברכב משנת 1984 ולחובתו 31 הרשעות קודמות, מסוג "ברירת משפט". בהמשך, הבהיר בית המשפט לתעבורה, כי הקו המנחה בפסיקה הנהוגת, לגבי מדיניות הענישה הראויה בעבירות של גרימת מוות בנהיגה רשלנית הינו השתת מאסר בפועל מאחורי סורג ובריה. זאת, בשל הפגיעה בערך העליון של שמירה על חיי אדם. בית המשפט לתעבורה הטעים, בהקשר זה, כי "מדיניות הענישה הנהוגה בעבירות אלה נועדה להלחם בנגע תאונות הדרכים הקטלניות ומטרתה להעביר מסר ברור לציבור לפיו, ככלל, יוטל עונש של מאסר בפועל על מי שגרם בהתנהגות הרשלנית לתוצאה קטלנית". בהמשך, קבע בית המשפט לתעבורה, כי נסיבות המקרה מצביעות על קיומה של "רשלנות ברמה נמוכה, כאשר קיימת רשלנות תורמת ניכרת להולך הרגל אשר עמד מחוץ לרכבו בנתיב האמצעי בכביש 6". לפיכך, קיבל בית המשפט לתעבורה את ההסדר שהוצע על ידי הצדדים, לפיו מתחם הענישה יחל במאסר שיכול וירוצה בדרך של עבודות שירות. לאחר זאת, התייחס בית המשפט לתעבורה לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה, ובכלל זה, למצבו הרפואי של המבקש; ולעובדה כי המבקש לקח אחריות על התנהגותו והודה במיוחס לו. לאור האמור, גזר בית המשפט לתעבורה על המבקש את העונשים הבאים: 6 חודשי מאסר, לריצוי בדרך של עבודות שירות ב"משטרת הרצליה"; 12 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש עבירה בה הורשע או עבירה של נהיגה בזמן פסילה, למשך 3 שנים; 3 שנות פסילה בפועל, בניכוי 3 חודשי פסילה מנהלית שהושתו על המבקש, אשר ירצו במצטבר לכל פסילה אחרת שהוטלה עליו; 10 חודשי פסילה על תנאי, למשך 3 שנים; פיצוי כספי לאלמנת המנוח, בסך ₪ 10,000; וקנס בסך ₪ 4,000.

5. המבקש ערער לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד על הרשעתו בדיון. ביום 30.01.2018, דחה בית המשפט המחוזי את הערעור, בקובעו כי המבקש לא הציג כל נימוק מיוחד או נסיבה חריגה המצדיקה חריגה מהכלל, לפיו "נאשם שהודה בביצוע עבירה

יורשע בביצועה, אלא אם החליט בית המשפט שלא להרשיעו מנימוקים שמצדיקים אי הרשעה". בית המשפט המחוזי דחה את טענת המבקש, כי הוא לא נשאל על ידי בית המשפט לתעבורה אם הוא מודה בעובדות כתב האישום, "שכן התנאי הראשון להסדר הטיעון בכתב ובעל פה שהוצג לבית משפט קמא על ידי בא כוח המאשימה [המשיבה] ואושר על ידי בא כוח המערער [המבקש] שייצג אותו במהלך הדיון בערעור ועל ידי המערער [המבקש] עצמו, הוא שהמערער [המבקש] יחזור בו מכפירתו, יודה בכתב האישום ויורשע". בהמשך, דחה בית המשפט המחוזי טענה נוספת של המבקש, לפיה הסדר הטיעון לא הוסבר לו על ידי בא כוחו. בית המשפט המחוזי ציין, כי מפסק דינו המנומק של בית המשפט לתעבורה עולה בבירור כי הוא "לא האמין לטענות המערער [המבקש], במיוחד בכל הקשור למניע שגרם לו, לטענתו, להודות בכתב האישום". בית המשפט המחוזי הטעים, כי לא נמצא בחוות דעת הממונה כל רמז לכך שהמבקש טען בפניו שאינו מודה בביצוע העבירה; כי חלף זמן רב יחסית מאז נהל המשא ומתן בין באי כוח הצדדים לבין הגשת הבקשה בכתב לביטול הודאתו של המבקש; וכי גם אם ניקח בחשבון במניין הזמן שחלף מאז הצגת הסדר הטיעון את תקופת אשפוזו של המבקש, "עדיין מדובר בפרק זמן ארוך שיש בו כדי להצדיק את דחיית הבקשה, בנוסף לנימוקים האחרים". בנוסף, דחה בית המשפט המחוזי את טענת המבקש כי קיים חשש שהרשעתו עולה כדי "הרשעת חף מפשע"; כי המבקש הסכים להסדר הטיעון רק בשל "רתיעתו מההליכים המשפטיים הממושכים"; וכי בקשתו לחזור בו מהודאתו נובעת רק מהיותו "משוכנע בחפותו". לבסוף, הבהיר בית המשפט המחוזי, כי "אמנם הבקשה נושא ההחלטה הוגשה זמן קצת לפני הטיעונים לעונש אך חלוף הזמן, בנוסף לנימוקים האחרים שהובאו לעיל, שוללים את המניע הנטען על ידי המערער [המבקש] לבקשתו לבטל את הודאתו". לאור האמור, קבע בית המשפט המחוזי כי המבקש לא עמד בנטל הנדרש לשם ביטול הודאתו, וכפועל יוצא מכך, גם ביטול פסק דינו של בית המשפט לתעבורה.

הבקשה לרשות ערעור

6. בבקשה לרשות ערעור המונחת לפניי, משיג המבקש על הרשעתו בדיון. במסגרת הבקשה, חוזר המבקש על מרבית טענותיו, כפי שנטענו בפני הערכאות הקודמות. בין היתר, טוען המבקש לקיומם של שיקולי צדק המצדיקים את התערבותו של בית משפט זה. לגישת המבקש, שגה בית המשפט המחוזי עת דחה את ערעורו, ונמנע מלהורות על החזרת התיק בעניינו לבית המשפט לתעבורה, תוך ביטול הודאתו בעובדות כתב האישום. המבקש הוסיף וטען, כי שגה בית המשפט המחוזי עת קבע כי מהחלטתו של בית המשפט לתעבורה "עולה בבירור כי לא ניתן אמון במבקש". המבקש טוען, בהקשר זה, כי הדין אינו מחייב כלל עריכת תצהיר וצירופו לבקשת נאשם לחזור בו מן הודאתו בכתב האישום. בהמשך, נטען על ידי המבקש כי שגה בית המשפט המחוזי עת ראה בזמן שחלף בין הודאת המבקש בכתב האישום לבין הגשת הבקשה לחזרה מהודאה, כטעם המלמד על כי חזרתו של המבקש "אינה כנה ונובעת משיקולים שאינם בהכרח אמון וחפות". עוד טוען המבקש, כי קיימת חשיבות לעיתוי הגשת הבקשה לחזרה מהודאה, אולם "המדובר בעיתוי בו מצוי ההליך ולא במועד בו בחר נאשם להגיש בקשתו לאפשר לו לחזור בו מהודאתו". המבקש הוסיף וטען, כי "במקרה בו מבקש נאשם לחזור בו מן הודאתו טרם מתן גזר הדין יש לנקוט גישה מקלה אף אם התברר שההודאה ניתנה מתוך רצון חופשי וללא כפייה". לבסוף, טוען המבקש כי, כפי שנטען גם בהודעת הערעור, כי "מעדות בוחן התנועה עולה בבירור כי קיים חשש שמדובר בהרשעת חף וכי המבקש אכן מאמין בחפותו וגרסתו להתרחשות התאונה מתארת מצב בו לא היה באפשרותו לעשות דבר וכי אין המדובר ברשלנות". על יסוד האמור, גורס המבקש כי יש ליתן לו רשות ערעור, לקבל את ערעורו לגופו, "ולדון בהחלטתו של בית המשפט קמא שלא לאפשר למבקש לחזור בו מן הודאתו. כך, ובמקרה בו תתקבל הבקשה, מתבקש בית המשפט הנכבד לאפשר למבקש להשלים טיעוניו בכתב".

7. כידוע, רשות ערעור "בגלגול שלישי" תינתן במשורה והיא שמורה למקרים חריגים, בהם מתעוררת שאלה משפטית כבדת משקל או סוגיה ציבורית רחבת היקף, החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים להליך; או למקרים בהם מתעורר חשש מפני עיוות דין מהותי או אי-צדק שנגרם למבקש (רע"פ 226/17 מסיקה נ' מדינת ישראל (6.3.2016); רע"פ 9171/16 כלבונה נ' מדינת ישראל (5.1.2017); רע"פ 10059/16 בדיר נ' מדינת ישראל (14.3.2017); רע"פ 5995/17 כהן נ' מדינת ישראל (5.9.2017)).

לאחר שעיינתי בבקשת רשות הערעור ובנספחיה, נחה דעתי כי הבקשה אינה עומדת באמות המידה האמורות, ואוסיף עוד כי אין מתעורר חשש לעיוות דין או לחוסר צדק שנגרם למבקש. זאת ועוד, טענותיו של המבקש, לפיהן הודאתו בכתב האישום ניתנה מתוך "טעות בשיקול דעת, מתוך לחץ ומתוך ההרתעה מההליך השיפוטי", ובניגוד לאמונתו הכנה בחפותו, כמו גם עובדת ידיעתו ואישורו את פרטי הסדר הטיעון, מופנות כלפי ממצאים שבעובדה וקביעות מהימנות, אשר נעשו על ידי בית המשפט לתעבורה, וכידוע הוא כי **ערכאת הערעור איננה נוטה להתערב בממצאים מעין אלה (רע"פ 8971/15 כל בו חצי חנים בע"מ נ' מדינת ישראל (27.01.2016); ע"פ 7066/13 אלמליח נ' מדינת ישראל (08.12.2017)).** ביתר שאת אמורים הדברים, שעה שמדובר בערכאת ערעור המתבקשת לדון בנושא ב"גלגול שלישי" (רע"פ 157/16 פלוני נ' מדינת ישראל (14.1.2016); רע"פ 117/16 מעווד נ' מדינת ישראל (11.1.2016)).

עוד יצוין, כי טענות המבקש, רובן ככולן, כבר הועלו בפני בית המשפט המחוזי, אשר התייחס אליהן בפסק דינו המנומק, ומשכך, נראה כי הבקשה מהווה ניסיון לערוך מעין "**מקצה שיפורים**" לתוצאת הערעור, ניסיון שאין להיעתר לו (רע"פ 460/17 אבו הדואן נ' מדינת ישראל (20.03.2017); רע"פ 7665/16 א. סביח למסחר כללי בע"מ נ' מדינת ישראל - משרד התמ"ת (14.11.2016)). די בטעמים אלו, על מנת לדחות את הבקשה.

למעלה מן הצורך, אוסיף דברים גם לגופו של עניין. אין בידי לקבל את טענותיו של המבקש, לפיהן הודאתו נבעה מלחץ או בשל חששו מההליך השיפוטי, וכי הודאתו ניתנה מבלי שהוסבר לו תוכנו של הסדר הטיעון. כפי שציינתי ב-רע"פ 5052/12 אלגלי נ' מדינת ישראל (09.07.2012):

"סעיף 153(א) לחסד"פ קובע כך:

'הודה הנאשם בעובדה, אם בהודיה שבכתב לפני המשפט ואם במהלך המשפט, רשאי הוא בכל שלב של המשפט לחזור בו מן ההודיה, כולה או מקצתה, אם הרשה זאת בית המשפט מנימוקים מיוחדים שירשמו'.

עיננו הרואות, כי על מנת להתיר לנאשם לחזור בו מהודאתו, דרושים נימוקים מיוחדים אשר לא מצאתי כי הם מתקיימים בענייננו. בהקשר זה נפסק בע"פ 1958/98 פלוני נ' מדינת ישראל (28.02.1999), כי:

'היתר כאמור יינתן בנסיבות חריגות, בהתקיים פסול בהודיה עקב פגם ברצונו החופשי ובהבנתו של הנאשם את משמעות הודיתו, או אם ההודיה הושגה שלא כדין באופן המצדיק פסילתה". ראו, למשל, ע"פ 6349/11 שניידר נ' מדינת ישראל (10.06.2013); ע"פ 3227/10 פלוני נ' מדינת ישראל (24.01.2011); ו-רע"פ 6512/16 המאירי נ' מדינת ישראל (17.11.2016)).

בנסיבות דנן, לא מצאתי כי הוצגו טעמים מיוחדים וחריגים לחזרה מהודאה, שעה שהמבקש מסר את הודאתו מרצון חופשי ומתוך הבנה של כלל העובדות. סבורני, כי הנסיבות שקדמו לבקשת המבקש, לחזור בו מהודאתו, מצביעות על כך שההודאה התקבלה לאחר הפעלת שיקול דעת והבנת משמעות תוכן ההסדר. אין בידי אף לקבל את טענת המבקש בדבר העיתוי בו הועלתה בקשתו, שכן אמנם הבקשה הוגשה טרם שנגזר דינו של המבקש, אולם מדובר בבקשה שהוגשה במועד מאוחר בהליך המשפטי. במשך כשלושה וחצי חודשים ממועד ההודאה, לא העלה המבקש כל השגה בנושא זה, אף לא בפני הממונה על עבודות השירות. כמו כן, לא השמיע המבקש כל טענה כלפי הייעוץ המשפטי שקיבל, במסגרת ההליכים שהתקיימו בעניינו. לפיכך, אין ניתן לקבל את טענותיו אלו של המבקש, הסותרות את דרך התנהלותו במכלול ובמהלך הדיונים שהתקיימו בעניינו. לפיכך, לא נותר לי אלא לקבוע כי בדין דחו הערכאות הקודמות את בקשתו של המבקש לחזור בו מהודאתו.

8. סוף דבר, הבקשה לרשות הערעור נדחת בזאת, וכפועל יוצא מכך מתבטלת החלטתי, מיום 28.02.2018, בדבר עיכוב ביצוע עונשו של המבקש. יצוין, כי הדיון בבקשה לעיכוב ביצוע רכיב פסילת הרישיון בפועל, שהגיש המבקש ביום 22.03.2018, מתייטר בזאת.

המבקש יתייצב לביצוע עבודות השירות, ביום 11.04.2018, ב"משטרת הרצליה", ברחוב שפיים 1, הרצליה, כפי שנקבע על ידי בית המשפט לתעבורה.

ניתנה היום, י"ב בניסן התשע"ח (28.3.2018).

ש ו פ ט